

Informacioni sistemi u finansijama, bankarstvu i osiguranju

Prof. dr Pere Tumbas
ptumbas@ef.uns.ac.rs

Informacioni sistemi: pojam, koncepti, klasifikacija

- Informacioni sistem obezbeđuje informacije neophodne za rešavanje problema i donošenje odluka.
- Informacije su porekлом unutar ili izvan organizacije.
- Cilj: Informacioni sistem se gradi radi ostvarenja više ciljeva, a primarni je ekonomičan način obrade podataka i njihova transformacija u informacije i znanje.

Informacioni sistemi: pojam, koncepti, klasifikacija

- Komponente: hardware, software, menware, orgware, dataware i netware.
 - Hardware – materijalno tehnička komponenta, koja sadrži fizičke jedinice računarskih sistema namenjene procesiranju i prenosu podataka.
 - Software – nematerijalna komponenta, koju čine računarski programi za obradu podataka.
 - Menware – ljudi koji na bilo koji način učestvuju u radu sa IT, profesionalci u razvoju ili korisnici.
 - Orgware – podrazumeva organizacione postupke, metode i načine kojima se koordinira rad svih komponenti.
 - Dataware – predstavljaju ga podaci, informacije i znanje, shvaćene kao informacioni resurs.
 - Netware – računarska mreža za povezivanje računara radi razmene podataka i obavljanje komunikacija između udaljenih računara.

Informacioni sistemi: pojam, koncepti, klasifikacija

- Primarna klasifikacija informacionih sistema:
 - Formalni - sistemi sa jasno definisanim tokovima procesa, tokovima komunikacija i autoritetima. Informacioni tokovi su definisani kako u smeru od gore na dole, tako i u smeru od dole na gore. Čine ih tri kategorije informacija: strategijske, menadžerske i operativne.
 - Neformalni - sistemi koji podržavaju zaposlene u rešavanju njihovih ličnih problema u obavljanju radnih zadataka. Podrazumevaju neformalne komunikacije između pojedinaca.
 - Informacioni sistemi podržani računarem – sistemi u kojima se kao podrška poslovanju pojavljuju računari u podršci rešavanja poslovnih problema.

Informacioni sistemi: pojam, koncepti, klasifikacija

- Podaci: se odnose na elementaran opis stvari, događaja, aktivnosti i transakcija, koji su zabeleženi, klasifikovani i uskladišteni, ali nisu organizovani da prenesu neko konkretno značenje. Podaci su numerički, alfanumerički, zvuci, slike i dr.
- Informacije: su podaci organizovani da imaju značenje i vrednost za primaoca. Primalac tumači značenje i izvlači zaključke i implikacije.
- Znanje: se sastoji od podataka i informacija koji se organizuju i obrađuju da prenesu razumevanje, iskustvo, akumulirano učenje i stručnost u primeni na aktuelni problem ili aktivnost.

Informacioni sistemi: pojam, koncepti, klasifikacija

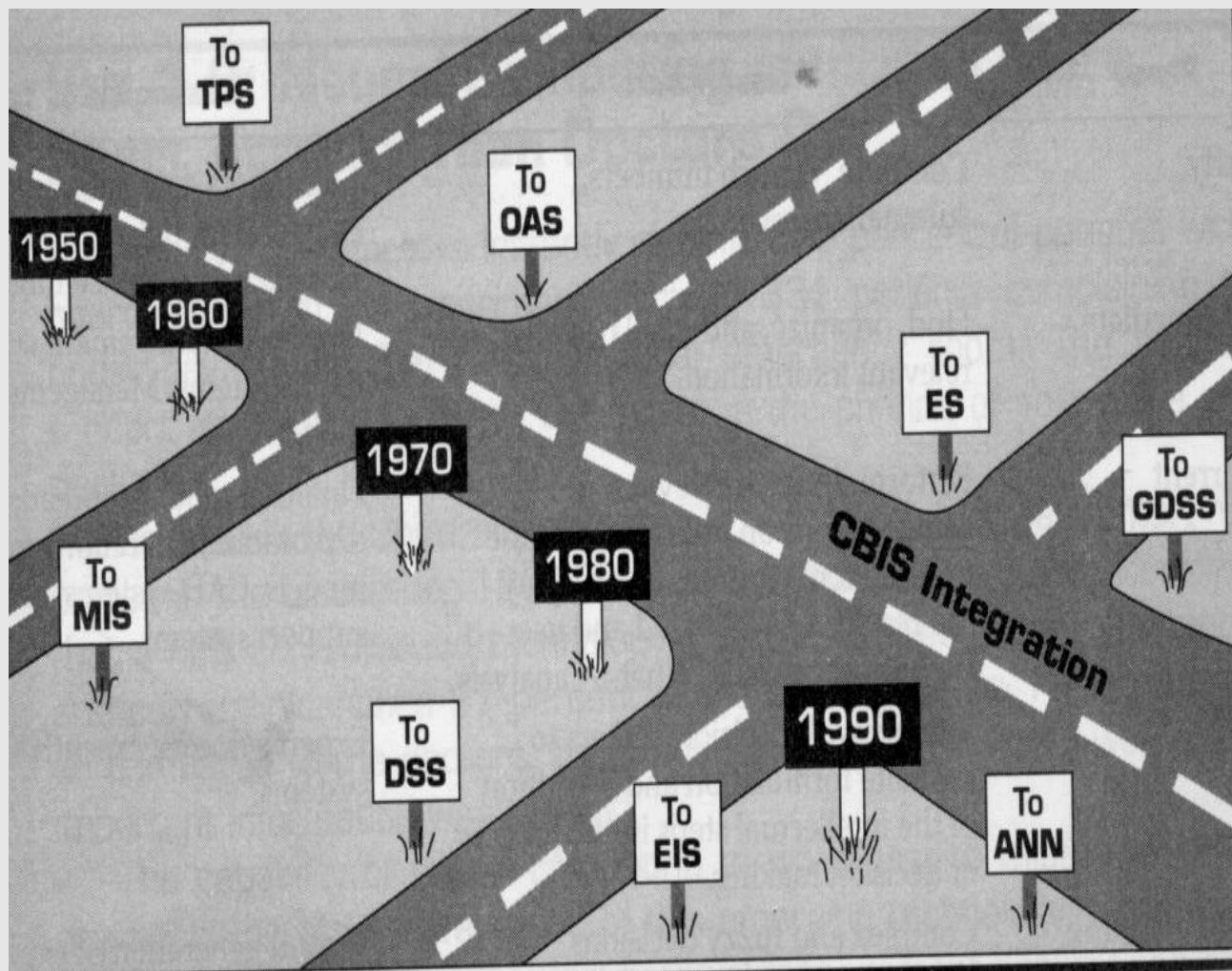
- Komponente se na različite načine organizuju te postoji mnoštvo različitih konfiguracija tj. različitih vrsta informacionih sistema.
- Klas.: prema organizacionoj strukturi (odsek, odeljenje, operativna jedinica, ili čak radnik) kao i tipični (odeljenski - funkcionalni, organizacioni i međuorganizacioni).
- Klas.: prema funkcionalnoj oblasti (računovodstveni, finansijski, proizvodni, marketinški, upravljanja ljudskim resursima).

Informacioni sistemi: pojam, koncepti, klasifikacija

- Klas.: prema pruženoj podršci (TPS, MIS, OAS, DSS, EIS, sistem za upravljanje znanjem, inteligentni sistemi podrške i dr.)
- Klas.: prema aktivnosti upravljanja koje podržavaju (operativni, taktički, strateški).

Informacioni sistemi: evolucija

- Sistemi za obradu transakcija ili Transaction Processing Systems (TPS)
- Upravljački informacioni sistemi ili Management Information Systems (MIS)
- Sistemi automatizacije kancelarijskog poslovanja
- Sistemi podrške odlučivanja ili Decision Support Systems
- Izvršni informacioni sistemi ili Executive Information Systems
- Ekspertske sistemi ili Expert Systems
- Sistemi upravljanja znanjem ili Knowledge Management Systems
- Veštačke neuronske mreže ili Artificial Neural Networks

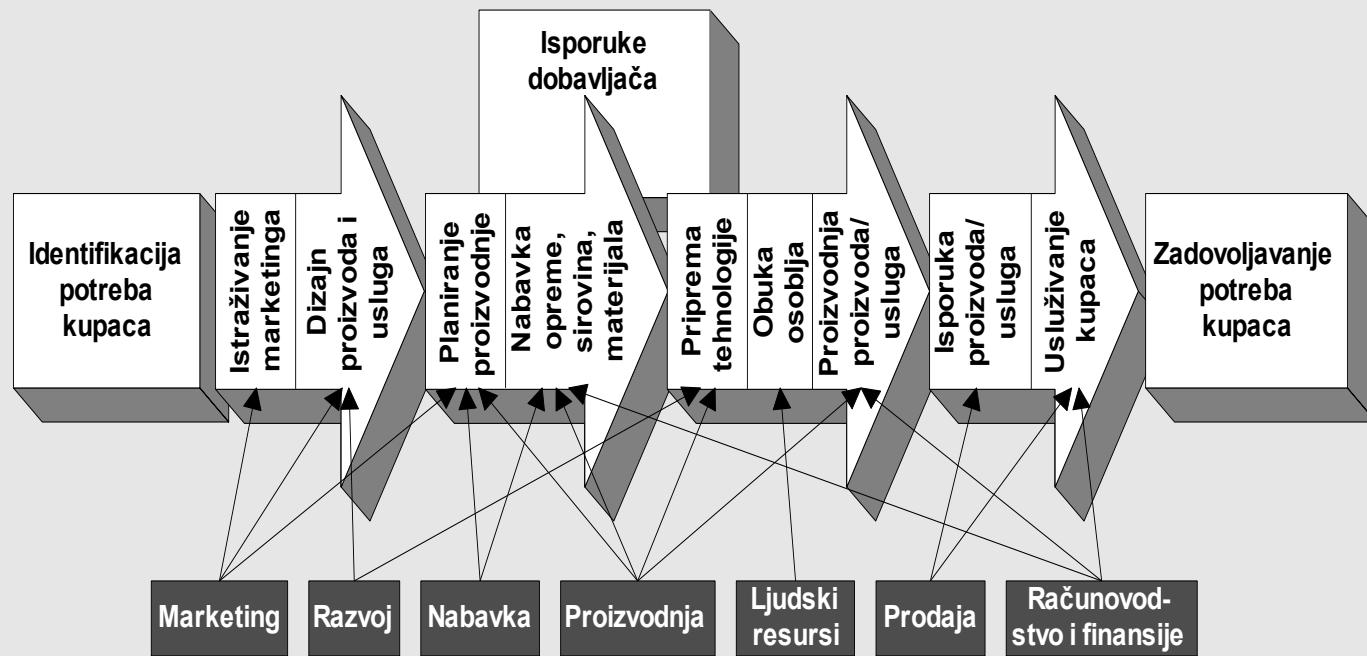

Integralni informacioni sistemi i integralnost informacija

- Pojedinci, organizacije i društvo u sve većoj zavisnosti od integracije informacija i posebno njihovog nedostatka.
- Industrija visokih tehnologija i informaciona revolucija utiču na eksplozivan rast obima informacija koje se kreiraju, razmenjuju i čuvaju.
- Digitalizovana informacija postaje esencijalna u životu čoveka kao vazduh, voda, električna energija, hrana. Informacija je postala i fokus svih interesa čoveka.
- Napor privrede, vlada, društva u celini u pravcu integralnosti svih informacija.
- Integralnost na nivou organizacija.

Integralni informacioni sistemi i integralnost informacija

- Holistički pristup: organska ili funkcionalna povezanost između celine i delova i umesto usredsređenja na same delove, pažnja je usmerena na celinu i svojstva te celine.
- Holizam je gledište prema kome celina ne može da se razlaže na delove jer je ona više no zbir sopstvenih delova, njeno stanje ne čine stanja njenih delova i može biti shvaćena samo u kontekstu veće celine koja nju sadrži.
- Integracija poslovnih funkcija organizacije u model potpuno integrisanog informacionog sistema.

Komunikacije i obrada informacija u organizaciji

- Pojam i svrha komunikacije

- Svrha komunikacija je da obezbede unutarnje funkcionisanje organizacije i da je povezuju sa okruženjem.

- Osnovni elementi: pošiljalac-poruka-primalac

- Pošiljalac poruke može da bude osoba, grupa osoba ili mašina-računarski sistem najčešće.
- Primalac je osoba, grupa osoba ili mašina kojoj je poruka upućena.
- Put kojim se poruka kreće od pošiljaoca do primaoca označen je izrazom "kanal".

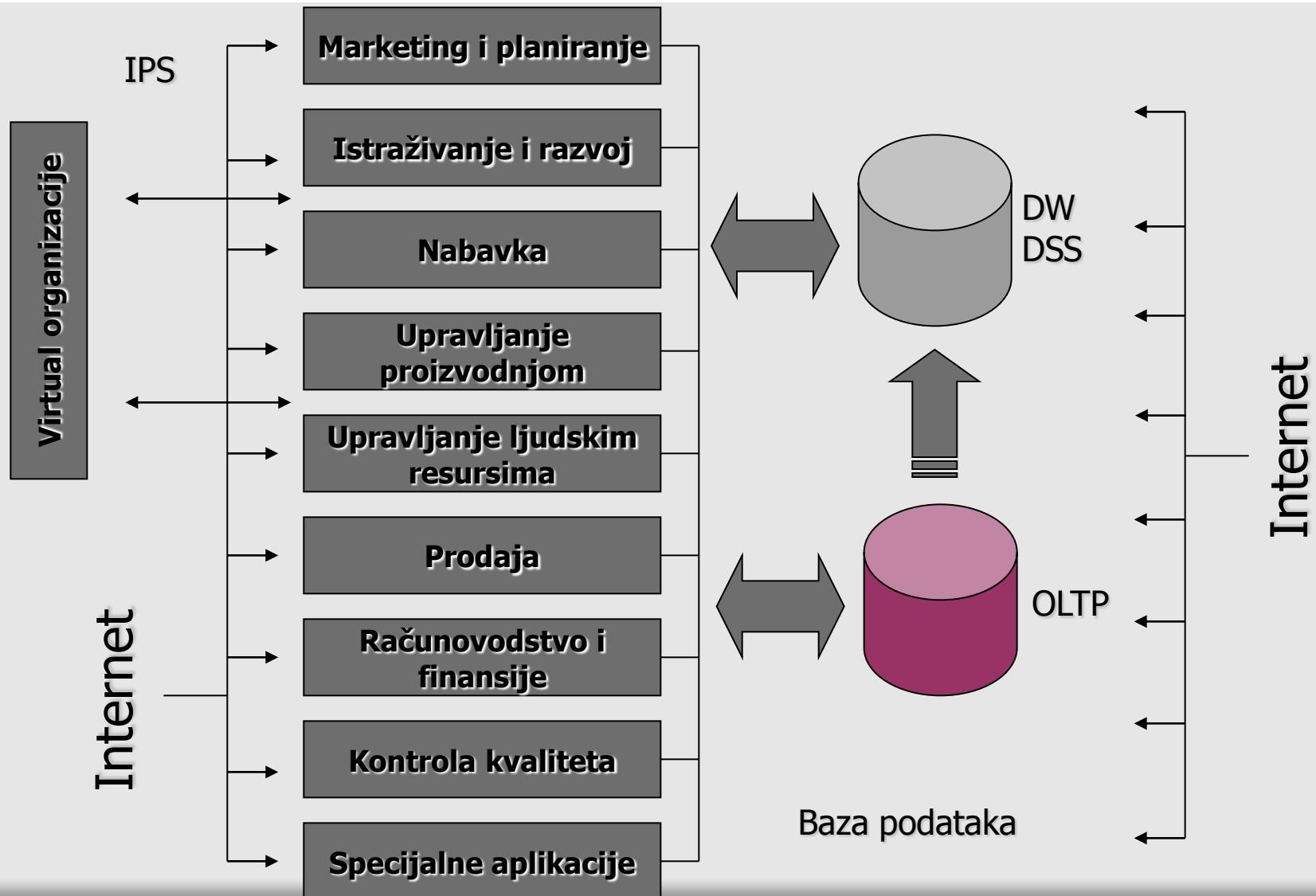
Osnovne uloge u procesu komuniciranja u grupi ili organizaciji:

- Kontrolisanje tokova informacija između delova organizacije, a naročito tokova između viših i nižih organizacionih nivoa,
- Komunikaciona spona za međusobno povezivanje dveju grupa organizacije,
- Prijem informacija iz okruženja i njihovo tumačenje unutar grupe ili organizacije drugim članovima,
- Realizacija i kontrolisanje informacionih tokova između organizacije i relevantnog okruženja.

Komunikacije i obrada informacija u organizaciji

- Smer komunikacije i sadržaj
- Prepreke uspešnog komuniciranja
 - Komunikaciono iskrivljavanje
 - Izostavljanje dela poruke
 - Informaciona preopterećenost
- Načini poboljšavanja komunikacija
 - Povećanje količine povratnih informacija
 - Regulisanje tokova informacija
 - Obezbeđivanje ponavljanja

- Integracija poslovnih funkcija organizacije i informacionih tehnologija u model potpuno integrisanog informacionog sistema

Hvala na pažnji!